

Πώς ο υπερμιλιταρισμός διαπερνά την καθημερινή ζωή στο Ισραήλ

Του Nissi Peli (Συγγραφέας και ακτιβιστής στο New Profile – Το Κίνημα για την Αποστρατιωτικοποίηση της Ισραηλινής Κοινωνίας)

Μετάφραση Παναγιώτης Λυκογιάννης

Πηγή +972Magazine

Από το ιερό στο κοινότοπο, η μιλιταριστική εικονογραφία διαχέεται στην Ισραηλινή δημόσια σφαίρα διαμορφώνοντας το φαντασιακό, τις επιθυμίες και την συλλογική μας ταυτότητα.

Κάποια στιγμή στο γυμνάσιο, μια παράξενη φαντασίωση σχηματίστηκε στο μυαλό μου: ευχόμουν να πεθάνω έναν ηρωικό θάνατο ως μάχιμος στρατιώτης στον ισραηλινό στρατό, να κρεμαστεί η φωτογραφία μου στους διαδρόμους του σχολείου ως ο πρώτος πεσών στρατιώτης του και να με πενθούν κάθε χρόνο την Ημέρα Μνήμης.

Μέχρι να τελειώσω το λύκειο, η πολιτική μου συνείδηση είχε αρχίσει να διαμορφώνεται. Παρ' όλα αυτά, κρατούσα ακόμα την φιλελεύθερη σιωνιστική πεποίθηση ότι θα μπορούσα να είμαι ένας καλός, ηθικός στρατιώτης και να αλλάξω το σύστημα εκ των έσω. Όταν κατατάχθηκα στο σώμα των τεθωρακισμένων, συνειδητοποίησα γρήγορα το αδύνατο αυτής της θέσης και, μετά από μερικούς μήνες, πήρα ιατρική απαλλαγή.

Ωστόσο, για μερικά χρόνια μετά την αποχώρησή μου από τον στρατό, είχα επαναλαμβανόμενους επιάλτες ότι με καλούσαν ξανά να καταταγώ. Σε ένα ιδιαίτερα ζωντανό όνειρο, όταν ήμουν 20 ετών και ζούσα στο Βερολίνο, κοίταξα έξω από το παράθυρό μου και είδα ολόκληρη την τάξη του δημοτικού μου, μαζί με τη

δασκάλα, να στέκονται από κάτω. Φώναζαν ότι η απαλλαγή μου είχε ακυρωθεί και ότι έπρεπε να επιστρέψω αμέσως μαζί τους για να επανενταχθώ στον στρατό, επειδή είχε ξεσπάσει πόλεμος.

Η σύγχρονη ισραηλινή κοινωνία χαρακτηρίζεται από υπερ-μιλιταρισμό. Αυτή η μορφή μιλιταρισμού δεν είναι απλώς μια πολιτική φιλοσοφία: είναι μια κατάσταση ύπαρξης που δομεί θεμελιωδώς το άτομο, διαμορφώνοντας τη φαντασία, τις σκέψεις, τις επιθυμίες, τις σχέσεις και την αίσθηση του συλλογικού μας ως Ισραηλινοί. Σχεδόν τα πάντα γίνονται αντιληπτά και κατανοητά με στρατιωτικούς όρους, αξίες και εικόνες, ενώ μια μόνιμη κατάσταση έκτακτης ανάγκης και πολέμου καθίσταται η φυσική τάξη των πραγμάτων.

Αυτή η ιδεολογία διαπερνά ολόκληρο το ισραηλινό φάσμα, από τον πνευματικό και θεολογικό μιλιταρισμό των νεαρών στα φυλάκια στους λόφους και των θρησκευτικών εποίκων, έως τον κοσμικό, φιλελεύθερο μιλιταρισμό που κυριαρχεί στην ισραηλινή αστική τάξη. Σε σχεδόν κάθε στάδιο της ζωής, οι Ισραηλινοί βλέπουν τον εαυτό τους και τους γύρω τους μέσα από ένα στρατιωτικό πρίσμα: ως μελλοντικούς στρατιώτες (ως νέοι πριν από τη θητεία και αργότερα ως πιθανοί έφεδροι), ως εν ενεργεία στρατιώτες ή ως πρώην στρατιώτες.

«εικονογράφηση ενός μωρού που χαιρετά στρατιωτικά φορώντας μπερέ, θεί στο Lis)». Το βραβείο αυτό, είναι μία από τις υψηλότερου κύρους από τη μη κερδοσκοπική οργάνωση «Ένας Πραγματικός Ισραηλινός Δεν δείχνει το χέρι ενός ηλικιωμένου ατόμου με τατουάζ από το Άουσβιτς,

Ακόμη και όσοι δεν κατατάσσονται ή απαλλάσσονται αργότερα από την εφεδρεία, κρίνονται με βάση τον στρατό και αντιμετωπίζονται ως παρίες από την πλειονότητα της ισραηλινής κοινωνίας. Οι αντιρρησίες συνείδησης δεν αντιμετωπίζουν μόνο ποινές φυλάκισης, αλλά και συστηματική εχθρότητα και υποκίνηση βίας ενάντια τους, ενώ πολιτικοί από όλο το πολιτικό φάσμα απειλούν κατά καιρούς να στερήσουν τα πολιτικά δικαιώματα από όσους αρνούνται να «μοιραστούν το βάρος».

Πολλά έχουν ήδη ειπωθεί για την κοινωνιολογία του μιλιταρισμού στο Ισραήλ: πώς ανώτατοι στρατιωτικοί αξιωματούχοι συχνά μεταπηδούν στην πολιτική για μία επιτυχημένη καριέρα, πώς οι δημοσιογράφοι εκπαιδεύονται σε στρατιωτικές μονάδες μέσω ενημέρωσης· πώς καφετέριες, μπαρ και τρένα είναι γεμάτα με ένοπλους στρατιώτες και πολίτες, και πώς το εκπαιδευτικό σύστημα συμμετέχει στη στρατιωτική κατήχηση και στις προσπάθειες στρατολόγησης. Αυτό που συχνά περνά απαρατήρητο, ωστόσο, είναι ο τρόπος με τον οποίο ο μιλιταρισμός διαπερνά την καθημερινή ζωή στο Ισραήλ στις πιο τετριμμένες του μορφές – μιας φαινομενολογικά στρατιωτικοποιημένης καθημερινότητας.

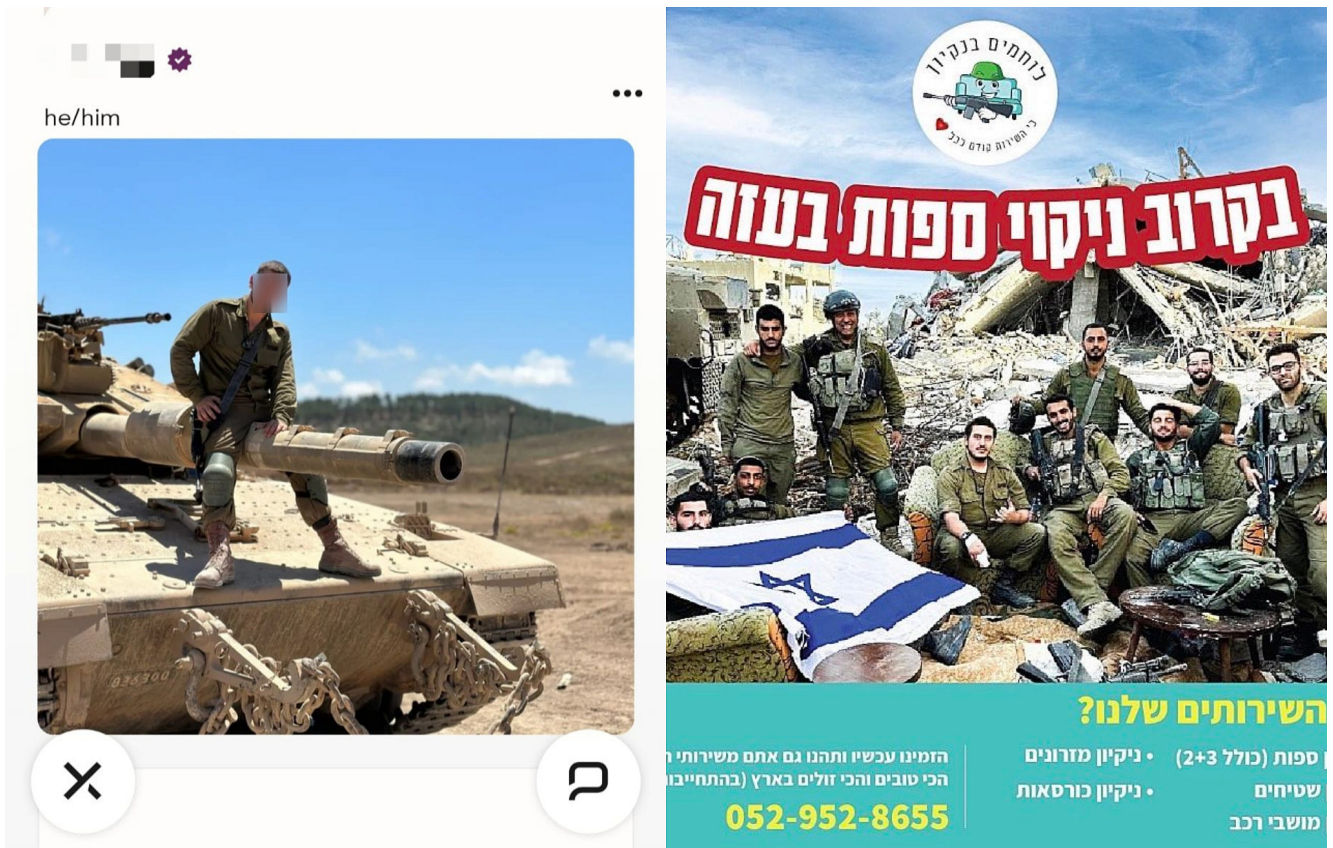

Αριστερά: Πινακίδα δρόμου σε ισραηλινό αυτοκινητόδρομο που γράφει: «Αυτοκινητόδρομος 16: η κυκλοφορία ρέει ομαλά. Μαζί θα νικήσουμε!», 25 Νοεμβρίου 2024 Δεξιά: Σημαίες που απεικονίζουν τα διακριτικά μονάδων του ισραηλινού στρατού, τοποθετημένες από τον δήμο του Ramat Gan, 12 Νοεμβρίου 2024

Μέρος αυτού του φαινομένου είναι η εμπορευματοποίηση του μιλιταρισμού σε μια καπιταλιστική κοινωνία. Μερικές φορές προωθείται άμεσα: για παράδειγμα, μέσω μαθημάτων που προετοιμάζουν τους νέους για τη διαδικασία επιλογής σε στρατιωτικούς ρόλους στον τομέα του κυβερνοχώρου ή των πληροφοριών, ή μέσω προπονήσεων «combat fitness» για επίλεκτες μονάδες. Μια πρόσφατη αφίσα στρατολόγησης που απευθύνεται σε εφήβους που πηγαίνουν στην παραλία γράφει: «Αν με ρωτήσουν, είμαι στη θάλασσα με φίλους. Νομίζεις ότι έχεις τον παράγοντα SEA; Έλα να το αποδείξεις σε ένα από τα Gibushim του Ναυτικού» – πολυήμερα σεμινάρια σωματικής και ψυχικής δοκιμασίας για επίλεκτες στρατιωτικές μονάδες.

Αλλά πολύ συχνά, ο μιλιταρισμός λειτουργεί κ ως πλατφόρμα για την πώληση άλλων προϊόντων. Αμέτρητες διαφημίσεις δεν παρουσιάζουν απλώς στρατιώτες να χρησιμοποιούν τα προϊόντα,

αλλά αντλούν από το συναισθηματικό φορτίο που έχει ο μιλιταρισμός στην ισραηλινή κοινωνία: τον «ηρωισμό» και τον «πατριωτισμό» των στρατιωτών που πολεμούν, τη συναισθηματικότητα της επιστροφής τους στο σπίτι για το Σαββατοκύριακο, ακόμα και το πόσο σεξουαλικά ελκυστικοί είναι.

Αριστερά: Φωτογραφία προφίλ ενός Ισραηλινού στρατιώτη σε εφαρμογή γνωριμιών. Δεξιά: Διαφήμιση της εταιρείας καθαρισμού «Cleaning Fighters», που παρουσιάζει Ισραηλινούς στρατιώτες να κάθονται σε ένα κατεστραμμένο αστικό τοπίο, πιθανότατα στη Γάζα, με τον τίτλο: «Σύντομα, καθαρισμός καναπέδων στη Γάζα».

Σκεφτείτε, για παράδειγμα, μια πρόσφατη διαφήμιση από μια ισραηλινή εταιρεία λιπαντικών: με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, δημοσίευσε μια σειρά εικόνων που απεικονίζουν γυναίκες στρατιώτες (ανάμεσά τους μια πιλότο μαχητικού και μια ένστολη στρατιώτη που φορά το κόκκινο μαντήλι της Rosie the Riveter), καθεμία να κρατά ένα μπουκάλι λιπαντικού, συνοδευόμενες από τη λεζάντα: «Hey babe, είσαι μια υπερηρώίδα».

Ή σκεφτείτε τα αμέτρητα προφίλ (κυρίως ανδρών) σε εφαρμογές γνωριμιών που περιλαμβάνουν φωτογραφίες με στρατιωτική στολή, μερικές φορές με φόντο κατεστραμμένες περιοχές της Γάζας. Σε ένα τέτοιο προφίλ που συνάντησα πρόσφατα, ένας ελεύθερος σκοπευτής της εφεδρείας απεικονίζεται να σημαδεύει με το όπλο του έξω από το παράθυρο ενός κατεστραμμένου σπιτιού στη Γάζα ή στον Λίβανο.

Διαδικτυακή διαφημιστική καμπάνια για την ισραηλινή εταιρεία λιπαντικών Noom

Αυτό το πρόσφατο Πάσχα, οι καταναλωτές στα ισραηλινά σούπερ μάρκετ μπορούσαν να βρουν «Μάτσες Ηρωισμού» και «Μάτσες των Αναδυόμενων Λεόντων» (αναφορά στην ονομασία που έδωσε το Ισραήλ στον πόλεμο του Ιουνίου με το Ιράν), με συσκευασίες που έφεραν εικόνες στρατιωτών, βομβαρδιστικών B-2 και αεροσκαφών F-15 «καθ' οδόν για να βομβαρδίσουν το Ιράν». Σε ένα καφέ του Τελ Αβίβ, μπορεί κανείς να βρει ένα προφιτερόλ που φέρει το όνομα ενός πεσόντος στρατιώτη – μέρος μιας ευρύτερης πρόσφατης τάσης στο Ισραήλ να δίνονται σε φαγητά και ποτά ονόματα για να «τιμηθούν» οι νεκροί.

Ο υπερμιλιταρισμός αφήνει ελάχιστο χώρο για οτιδήποτε άλλο πέρα από τον διαρκή πόλεμο. Ο Ισραηλινός πρωθυπουργός

Μπενιαμίν Νετανιάχου το παραδέχθηκε τον Σεπτέμβριο, όταν υποστήριξε ότι το Ισραήλ πρέπει να γίνει μια «υπερ-Σπάρτη», διασφαλίζοντας οικονομική αυτάρκεια και επεκτείνοντας την εγχώρια παραγωγή όπλων για να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη «διπλωματική απομόνωση» της χώρας.

Μόνο με την αποδόμηση αυτής της ιδεολογίας – και ιδιαίτερα του μύθου ότι ο σιωνιστικός μιλιταρισμός διασφαλίζει, αντί να απειλεί, την εβραϊκή ασφάλεια – μπορούμε να αρχίσουμε να κινούμαστε προς ένα διαφορετικό, πιο δίκαιο και ευημερούν μέλλον τόσο για τους Εβραίους όσο και για τους Παλαιστινίους.